

Fiche 8. Armoede uitbannen

1 Vaststellingen

In 2019 bevond 16,4% Belgen zich in relatieve armoede. Bij kinderen en jongeren gaat om meer dan 20%.

De GEES-experten groep sprak over een mogelijke stijging van de armoede tot 25%, al is dat cijfer niet te verifiëren. Naar aanleiding van de crisis stellen we wel vast dat mensen in armoede bijzonder sterk getroffen worden:

- In economisch zwaar getroffen sectoren (horeca, kunst, amusement en recreatie, en non-food detailhandel) werken relatief meer mensen werken met een kwetsbaar sociaaleconomisch profiel: jongeren, kortgeschoolden, alleenstaanden (met en zonder kinderen), huurders, werknemers die deeltijds werken met vaak flexibele of tijdelijke contracten en zelfstandigen.
- Zij vallen terug op lage uitkeringen, vaak flirtend met of onder de armoedegrens. Sommigen kunnen zelfs niet terugvallen op de sociale zekerheid wegens een het ontbreken van een volwaardig statuut. De gezinnen met een kwetsbaar sociaaleconomisch profiel voelen de inkomensdaling direct. Cijfers op basis van de huishoudbudgetenquête tonen dat het consumptiebudget van de 25% armste gezinnen voor 77% wordt gebruikt voor 'niet uit te stellen uitgaven'
- Maar ook zij die geen rechtstreeks daling van hun inkomen/uitkering zagen, worden geconfronteerd met bijkomende kosten voor energie, duurdere winkelkosten, kosten voor thuisblijvende kinderen, ...
- Daarnaast werden tijdens de lockdown vooral mensen in armoede geconfronteerd met de beperkingen van de persoonlijke en publieke ruimte. Slechte huisvesting en de afwezigheid van voldoende publieke infrastructuur zorgde voor extra spanningen en problemen.
- Ook op vlak van digitale inclusie vielen ze vaak uit de boot zowel op vlak van digitale competenties als materiaal, bv de beschikbaarheid van computers voor jongeren, terwijl overheid, onderwijs en private organisaties massaal op digitale dienstverlening (& betaling) overschakelden.

2 Beleidsmaatregelen

Op verschillende niveaus dient te worden ingegrepen om het armoedeprobleem aan te pakken, op verschillende actieterreinen.

Op vlak van **inkomensbescherming** dienen:

- De Europese Unie
 - o De fondsen beschikbaar voor de relance te gebruiken als startpunt voor een Europese sociale zekerheid
 - o Een minimumloon in te voeren voor alle lidstaten

- Het voorstel ondersteunen van de Europese richtlijn tot het invoeren van een Europees minimuminkomen.
- De federale overheid
 - De sociale zekerheidsuitkeringen voor op te trekken tot 10% boven de armoedegrens
 - De bijstandsuitkeringen op te trekken tot de armoedegrens, onder meer door de tijdelijke premie van 50 euro structureel toe te kennen na 2020.
 - De bescherming van de sociale zekerheid uit te breiden door atypische contracten en statuten terug te dringen en sociale bescherming uit te breiden
 - Het bedrag in de medische kosten ten laste van de gebruiker via de Maximumfactuur te verlagen
- De gewesten
 - De verschillende opleidingstatuten te versterken op vlak van sociale bescherming
 - De gezinstoeslagen te versterken, zeker voor de laagste inkomens en voor alleenstaande ouders, maar indachtig de mogelijke promotievallen. Sociale toeslagen moeten sneller worden toegekend.
 - Water- en energiefacturen te ontlasten van niet net-gebonden tariefcomponenten

Op vlak van **onderwijs** dienen:

- De gemeenschappen
 - Het kosteloos karakter van het leerplichtonderwijs te verbeteren zodat het in praktijk gerealiseerd kan worden, te beginnen met maximumfacturen doorheen het volledige leerplichtonderwijs.
 - Te voorzien in kosteloos studiemateriaal te voorzien, waaronder ook computermateriaal.
 - De toegang en betaalbaarheid tot kinderopvang te verbeteren, ook voor werkzoekenden.
 - Inzetten op digitale inclusie en e-vaardigheden vanaf het onderwijs, maar ook doorheen de loopbaan (werkenden, werkzoekenden, etc).

Op vlak van **ruimte** dienen:

- De gewesten
 - Meer en meer kwaliteitsvolle sociale huisvesting te voorzien
 - Publieke ruimte te ontwerpen met het oog de ondersteuning van kwetsbare groepen

Op vlak van **publieke dienstverlening** dienen:

- Alle overheden:
 - De toegankelijkheid van de diensten te bewaren door naast digitale dienstverlening voldoende begeleiding en alternatieven te voorzien voor mensen zonder de digitale kennis of mogelijkheden.

- De automatische toekenning van rechten veralgemenen om non take-up te voorkomen.